

[5/A-4E] Seat No: _____

No. of printed pages: 03

SARDAR PATEL UNIVERSITY
BCom (III - Semester) Examination
Saturday, 24th November 2018
10.00 am - 12.00 pm
UB03CCOM02 - Fundamentals of Cost Accounting

Total Marks : 60

Note: Figures to the right indicate marks.

Q.1 What is Cost Accounting ? Explain the advantages and Limitations of Cost Accounting. (15)

OR

Q.1 (A) Explain the difference between Costing Accounting Method and Financial Accounting Method. (08)
(B) Describe : Methods of Costing. (07)

Q.2 (A) What are the causes of Labour Turnover ? Discuss Remedies of it. (08)
(B) From the following information calculate : (07)
(1) Re-order Stock Level
(2) Minimum Stock Level
(3) Average Stock Level
(4) Maximum Stock Level
(5) Danger Stock Level

Informations :

- (1) Maximum delivery period 60 days.
- (2) Average delivery period 40 days.
- (3) Maximum delivery period for emergency purchase 8 days.
- (4) Maximum rate of consumption per day 45 units.
- (5) Minimum rate of consumption per day 25 units.
- (6) Ordering Quantity 800 units.

OR

Q.2 (A) Write short on types of Materials. (05)
(B) A worker has been allowed to complete a work in 30 hours, but he complete the work in 21 hours. Labour rate per hour is 75 Rs. (10)
Find out wages as per:
(1) Time Wage System
(2) Piece Wage System
(3) Halsey Plan
(4) Rowan Plan

3 SK Engineering Ltd. has three production departments A, B and C and two service departments X and Y. The following figures are extracted from the records of the company. (15)

Rent & Rates	-	80000 Rs.
General Lightings	-	12000 Rs.
Indirect Wages	-	18000 Rs.
Power	-	18000 Rs.
Depreciation of Machinery	-	160000 Rs.
Sundries	-	100000 Rs.

The following further details are available

Particulars	Dept. A	Dept. B	Dept. C	Dept. X	Dept. Y
Floor Space (Sq. ft.)	4000	5000	6000	4000	1000
Light points	20	30	40	20	10
Direct wages (Rs.)	24000	16000	24000	12000	4000
H.P. of Machines	120	60	100	20	-
Value of Machines (Rs.)	120000	160000	200000	10000	10000
Working Hours	12000	8000	8400	-	-

The expenses of X and Y departments are allocated as follows:

	A	B	C	X	Y
Department X	20 %	30 %	40 %	-	10 %
Department Y	40 %	20 %	30 %	10 %	-

What is factory cost of an article if its raw material cost is Rs. 50, Labour cost Rs. 30 and it passes through departments A, B and C for 8, 12 and 4 hours respectively.

OR

Compute the machine hour rate from the following details.

(15)

The machine works on 90% capacity throughout the year. A break down allowances of 432 hours therein responsible and there are three holidays at Diwali; two at Holi and two at Christmas exclusive of Sunday. The factory works 16 hours a day on five days and 8 hours on Saturday in a week.

The following are the expenses of the machine:

- Price of the machine 90000 Rs.
- Scrap value of the machine 9000 Rs.
- Useful life of the machine 10 years
- Rent and rates of machine 400 Rs. p.m.
- Electricity of machine Rs. 2800 p.a.
- Foreman's salary Rs. 4800 p.a.
- Insurance premium 1% p.a.
- Wages of workers 1000 Rs. p.m.
- Interest on Hire purchase installment 800 Rs. p.a.
- Repairs of machine Rs 1 per hour.
- Indirect expenses Rs. 2000 p.a.
- Oil expenses Rs. 800 p.a.
- Labour Welfare expenses Rs. 2000 p.a.
- Power consumption is 3 units per hour and rate per unit is Rs. 1.

Q.4 The following informations is available from the account books of the Alpha Ltd. for the year 2016. (15)

Direct Materials	-	800000 Rs.
Direct Wages	-	400000 Rs.
Factory overheads	-	400000 Rs. (60% variable)
Office overheads	-	250000 Rs. (20% variable)
Selling overheads	-	150000 Rs. (60% variable)
Sales (20000 units)	-	2500000 Rs.

Estimate for the year 2017.

- (1) Productions and Sales will increase by 25%.
- (2) Material cost will increase by Rs. 6 per unit.
- (3) Factory fixed overhead will increase by Rs. 40000
- (4) Selling variable expenses will increase by 1 Rs. per unit.
- (5) The rate of profit will be 20% on cost.

Prepare cost sheet for the year 2016 showing cost per unit and total cost and also prepare estimated cost sheet for the year 2017.

OR

Q.4 The following figures are available from financial accounts of RK Company for the year ended 31st March 2017. (15)

1. Sales (80000 units) - 800000 Rs.
2. Closing stock : Finished stock (20000 units) 70000 Rs.
3. Direct material consumption 175000 Rs.
4. Direct wages 75000 Rs.
5. Factory overhead expenses 100000 Rs.
6. Administrative expenses 300000 Rs.
7. Selling & distribution expenses 90000 Rs.
8. Interest on debentures paid 12000 Rs.
9. Income tax paid 6000 Rs.
10. Legal expenses 4000 Rs.
11. Profit from shares shatta 28000 Rs.
12. Interest received on deposit 6000 Rs.

The cost of accounts reveals:

Direct Material consumption - 190000 Rs.

Factory overhead 25% on prime cost.

Administrative expenses Rs. 3 per unit of production.

Selling & distribution expenses Rs 5 per unit.

Prepare:

- (1) Cost Sheet
- (2) Profit and Loss Account
- (3) Statement reconciling the profit and loss disclosed by the cost-sheet and profit and loss account.

SARDAR PATEL UNIVERSITY
BCom (III - Semester) Examination
Saturday, 24th November 2018
10.00 am - 12.00 pm
UB03CCOM02 - Fundamentals of Cost Accounting

કુલ ગુણ : ૬૦

નોંધ: જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર.૧ પડતર હિસાબી પદ્ધતિ એટલે શું ? પડતર હિસાબી પદ્ધતિના લાભો અને મર્યાદાઓ વર્ણવો. (૧૫)

અથવા

પ્ર.૧

(અ) પડતર હિસાબી પદ્ધતિ અને નાણાંકીય હિસાબી પદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત વર્ણવો. (૦૮)

(બ) વર્ણવો: પડતરની પદ્ધતિઓ. (૦૭)

પ્ર.૨

(અ) મજૂર ફેરબદલીના કારણો કયા છે ? તેના ઉપાયો ચર્ચો. (૦૮)

(બ) નીચેની માહિતી પરથી ગણતરી કરો. (૦૭)

(૧) પુનઃ વરદી સપાટી

(૨) લઘુત્તમ સપાટી

(૩) સરેરાશ સ્ટોક સપાટી

(૪) ગુરુત્તમ સપાટી

(૫) ભય સપાટી

માહિતી :

(૧) માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય - ૬૦ દિવસ.

(૨) માલ મેળવતા લાગતો સરેરાશ સમય - ૪૦ દિવસ.

(૩) તાત્કાલિક માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય - ૮ દિવસ.

(૪) વધુમાં વધુ દૈનિક વપરાશ ૪૫ એકમો.

(૫) ઓછામાં ઓછો દૈનિક વપરાશ ૨૫ એકમો.

(૬) વરદી જથ્થો ૮૦૦ એકમો.

અથવા

પ્ર.૨

(અ) માલસામાનના પ્રકારો પર ટૂંકનોંધ લખો. (૦૫)

(બ) એક કામદારને કાર્ય પુરુ કરવા માટે ૩૦ કલાક આપવામાં આવે છે. પરંતુ તે કાર્ય ૨૧ કલાકમાં પૂર્ણ કરે છે. તેને કલાકના રૂ. ૭૫ના દરથી વેતન ચૂકવવામાં આવે છે. (૧૦)

વેતન શોધો:

(૧) સમય વેતન પદ્ધતિ મુજબ

(૨) કાર્ય વેતન પદ્ધતિ મુજબ

(૩) હેલ્સી યોજના મુજબ

(૪) રોવેન યોજના મુજબ

પ્ર.૩ એસકે એન્જીનિયરીંગ કંપનીના ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો A, B અને C તથા બે સેવા વિભાગો X અને Y છે. કંપનીના હિસાબોમાંથી નીચેની માહિતી મળે છે.

(૧૫)

ભાડું-વેરો	-	૮૦૦૦૦ રૂ.
સામાન્ય દિવાલત્તી	-	૧૨૦૦૦ રૂ.
પરોક્ષ મજૂરી	-	૧૮૦૦૦ રૂ.
પાવર	-	૧૮૦૦૦ રૂ.
મશીનનો ઘસારો	-	૧૬૦૦૦૦ રૂ.
સામાન્ય ખર્ચ	-	૧૦૦૦૦૦ રૂ.

નીચેની વધારાની માહિતી પ્રાપ્ય છે.

વિગત	વિભાગ A	વિભાગ B	વિભાગ C	વિભાગ X	વિભાગ Y
રોકેલી જગ્યા (ચો. ફૂટ)	૪૦૦૦	૫૦૦૦	૬૦૦૦	૪૦૦૦	૧૦૦૦
લાઈટ પોઈન્ટ	૨૦	૩૦	૪૦	૨૦	૧૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	૨૪૦૦૦	૧૬૦૦૦	૨૪૦૦૦	૧૨૦૦૦	૪૦૦૦
મશીનના (H.P.)	૧૨૦	૬૦	૧૦૦	૨૦	-
મશીનની કિંમત (રૂ.)	૧૨૦૦૦૦	૧૬૦૦૦૦	૨૦૦૦૦૦	૧૦૦૦૦	૧૦૦૦૦
કામના કલાકો	૧૨૦૦૦	૮૦૦૦	૮૪૦૦	-	-

સેવા વિભાગો X અને Yના ખર્ચાઓ નીચે મુજબ ફાળવવાના છે.

	A	B	C	X	Y
વિભાગ X	૨૦ %	૩૦ %	૪૦ %	-	૧૦ %
વિભાગ Y	૪૦ %	૨૦ %	૩૦ %	૧૦ %	-

જો કાચા માલની પડતર રૂ. ૫૦, મજૂરી રૂ. ૩૦ હોય અને વસ્તુ A, B અને C વિભાગમાંથી પસાર થઈ અનુક્રમે ૮, ૧૨ અને ૪ કલાક ઉત્પાદન માટે લેતી હોય તો વસ્તુની કારખાના પડતર શું થશે ?

અથવા

પ્ર.૩ નીચેની વિગતો પરથી ચાંત્રિક કલાક દર શોધો.

(૧૫)

ચંત્ર વર્ષ દરમિયાન ૮૦%ની કાર્યશક્તિથી ચાલે છે. તેમાં ૪૩૨ કલાક મશીન ખોટકાય તે કારણે ગુમાવવા પડે છે. રવિવારના દિવસને બાદ કરતા ત્રણ દિવાળીના, બે હોળીના અને બે નાતાલના દિવસની રજાઓ રહે છે. ફેક્ટરી અઠવાડિયામાં પાંચ દિવસ દરમિયાન ૧૬ કલાક ચાલે છે, જ્યારે શનિવારે ૮ કલાક ચાલે છે.

ચંત્રના ખર્ચા નીચે મુજબ છે.

- (૧) ચંત્રની કિંમત રૂ. ૮૦૦૦૦.
- ચંત્રની ભંગાર કિંમત રૂ. ૮૦૦૦.
- ચંત્રનું ઉપયોગી આયુષ્ય ૧૦ વર્ષ.
- (૨) ચંત્રનું ભાડું અને વેરો માસિક રૂ. ૪૦૦.
- (૩) ચંત્રની વીજળીબત્તી વાર્ષિક રૂ. ૨૮૦૦.
- (૪) ફોરમેનનો પગાર વાર્ષિક રૂ. ૪૮૦૦.
- (૫) વીમા પ્રિમિયમ વાર્ષિક ૧%.
- (૬) કામદારોની મજૂરી માસિક રૂ. ૧૦૦૦.
- (૭) ભાડે ખરીદના હમ્પા પર વ્યાજ ૮૦૦ રૂ. વાર્ષિક.
- (૮) ચંત્રનું સમારકામ કલાક દીઠ રૂ. ૧
- (૯) પરોક્ષ ખર્ચ રૂ. ૨૦૦૦ વાર્ષિક.

- (૧૦) ઓઈલ ખર્ચ રૂ. ૮૦૦ વાર્ષિક.
 (૧૧) કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ વાર્ષિક રૂ. ૨૦૦૦
 (૧૨) પાવર વપરાશ કલાક દીઠ ૩ યુનિટ છે અને યુનિટ દીઠ ભાવ રૂ. ૧ છે.

પ્ર.૪ અલ્પા લિ.ના ચોપડામાંથી વર્ષ ૨૦૧૬ માટે નીચેની માહિતી પ્રાપ્ય છે.

(૧૫)

સીધી માલસામગ્રી	-	૮૦૦૦૦૦ રૂ.
સીધી મજૂરી	-	૪૦૦૦૦૦ રૂ.
કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચા	-	૪૦૦૦૦૦ રૂ. (૬૦% ચલિત)
ઓફિસ શિરોપરી ખર્ચા	-	૨૫૦૦૦૦ રૂ. (૨૦% ચલિત)
વેચાણ શિરોપરી ખર્ચા	-	૧૫૦૦૦૦ રૂ. (૬૦% ચલિત)
વેચાણ (૨૦૦૦૦ એકમો)	-	૨૫૦૦૦૦૦ રૂ.

વર્ષ ૨૦૧૭ માટેના અંદાજો:

- (૧) ઉત્પાદન અને વેચાણમાં ૨૫% વધારો થશે.
 (૨) માલસામગ્રી ખર્ચમાં એકમદીઠ રૂ. ૬નો વધારો થશે.
 (૩) સ્થિર કારખાના શિરોપરી ખર્ચમાં રૂ. ૪૦૦૦૦નો વધારો થશે.
 (૪) ચલિત વેચાણ શિરોપરી ખર્ચમાં એકમદીઠ રૂ. ૧નો વધારો થશે.
 (૫) નફાનો દર પડતર પર ૨૦%નો રહેશે.

વર્ષ ૨૦૧૬નું એકમદીઠ અને કુલ પડતર દર્શાવતું પત્રક બનાવો અને વર્ષ ૨૦૧૭નું અંદાજીત પડતરનું પત્રક પણ બનાવો.

અથવા

પ્ર.૪ તા. ૩૧-૩-૧૭ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના આર.કે. કંપનીના નાણાંકીય હિસાબોમાંથી નીચેની વિગતો મળેલી છે. (૧૫)

૧. વેચાણ (૮૦૦૦૦ એકમ) - ૮૦૦૦૦૦ રૂ.
૨. આખરનો સ્ટોક: તૈયાર માલ (૨૦૦૦૦ એકમો) ૭૦૦૦૦ રૂ.
૩. પ્રત્યક્ષ માલસામાનનો વપરાશ ૧૭૫૦૦૦ રૂ.
૪. પ્રત્યક્ષ મજૂરી ૭૫૦૦૦ રૂ.
૫. કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચા ૧૦૦૦૦૦ રૂ.
૬. વહીવટી ખર્ચા ૩૦૦૦૦૦ રૂ.
૭. વેચાણ વિતરણ ખર્ચા ૬૦૦૦૦ રૂ.
૮. ડિબેચરનું વ્યાજ ચૂકવ્યું ૧૨૦૦૦ રૂ.
૯. આવકવેરો ચૂકવ્યો ૬૦૦૦ રૂ.
૧૦. કાનૂની ખર્ચા ૪૦૦૦ રૂ.
૧૧. શેર સફાનો નફો ૨૮૦૦૦ રૂ.
૧૨. ડિપોઝીટ પર મળેલું વ્યાજ ૬૦૦૦ રૂ.

પડતરના હિસાબોમાંથી નીચેની માહિતી મળી છે.

પ્રત્યક્ષ માલસામાનનો વપરાશ - ૧૬૦૦૦૦ રૂ.

કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચા પ્રાથમિક પડતરના ૨૫%.

વહીવટી ખર્ચા (ઉત્પાદિત એકમના) રૂ. ૩ એકમ દીઠ

વેચાણ-વિતરણ ખર્ચા રૂ. ૫ એકમ દીઠ

તૈયાર કરો:

- (૧) પડતરનું પત્રક
- (૨) નફા-નુકશાન ખાતું
- (૩) પડતરના હિસાબો તથા નાણાંકીય હિસાબો દ્વારા દર્શાવેલ નફા-નુકશાનનું મેળવણીપત્રક.

